

# Tampereen kaupungin konsernitilinpäätösanalyysi 2015

*Versio : 26.5.2016*

*Bo-Erik Ekström / Rudolf Ekström B&MANs*

---

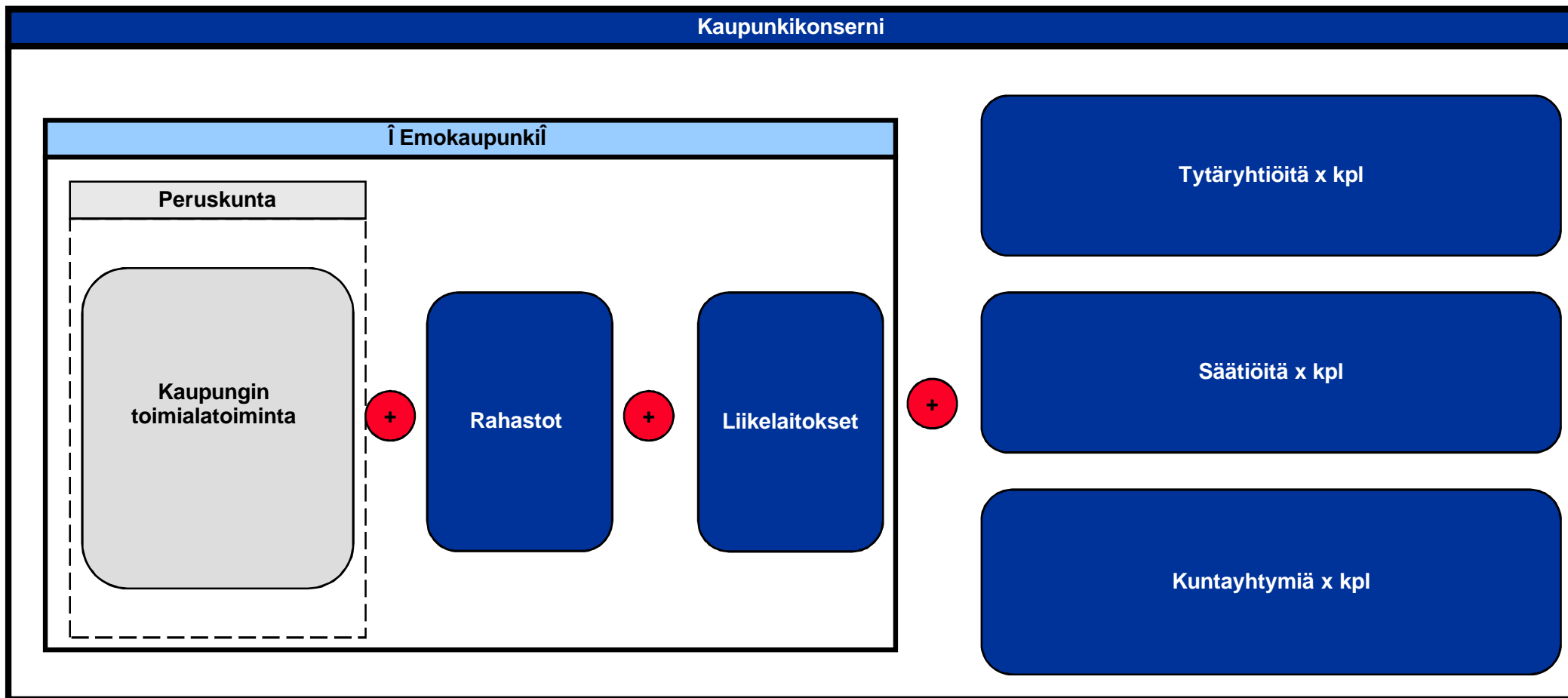
## Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Tampereen kaupunki 2011-2015**
- **Tampereen kaupunkikonserni 2015**
- **Tampereen kaupunkikonserni - yhteenveto**

## Kuntien tilinpäätösanalyysit

- *Kuntien tilinpäätösanalyysien* tavoite on tarjota kuntalaisille, päättäjille, medialle sekä muille kuntataloudesta kiinnostuneille tahoille riippumaton ja analyttinen väline kaupunkien taloudellisen tilan seurantaan.
- Analyysi on tehty yritystaloudellisesta näkökulmasta, mutta malli on kuitenkin räätälöity kuntataloudelle soveltaen olemassa olevia yritysanalyysityökaluja. Lähestymistapa mahdollistaa kuntien taloudellisen kehityksen seuraamisen aiempaa tarkoituksenmukaisimmilla, tarkemmilla ja vertailukelpoisimmilla mittareilla.
- Seuranta on säännöllistä ja sen tarkoituksena on helpottaa kuntatalouden ja kuntien toiminnan ymmärtämistä sekä lisätä sen läpinäkyvyyttä. Näin analyysien tarkoituksena on edesauttaa myös kuntataloudesta käytävän keskustelun tason ja kiinnostavuuden kohenemistä ja kannustaa myös kuntalaisten ja yksityisen sektorin aktiivisempaa osallistumista kuntataloudesta käytävään keskusteluun.
- Analyyseissä kuntien asukkaita kutsutaan **asukasomistajiksi** soveltaen kuluttajaosuuskuntien asiakasomistaja-käsitettä, sillä kunnallisella toiminnalla on monia yhtäläisyyksiä juuri kuluttajaosuuskuntien kanssa. Asukkaat sekä rahoittavat kuntien toiminnan että käyttävät niiden tarjoamia palveluita. Kuntatalouden tarkasteleminen omistajan näkökulmasta muistuttaa myös siitä, että kuntalaisten intresseissä on valvoa ja pohtia, kuinka kuntakonsernien laajoja omaisuusmassoja hallitaan ja hyödynnetään.
- Verkkosivuille [www.asukasomistajat.fi](http://www.asukasomistajat.fi) päivitetään vuoden mittaan suurimpien kuntien tilinpäätösanalyysien versiot.

## Suurkaupunkien konsernirakenne – B&MANs analyysi kattaa koko kaupunkikonsernin

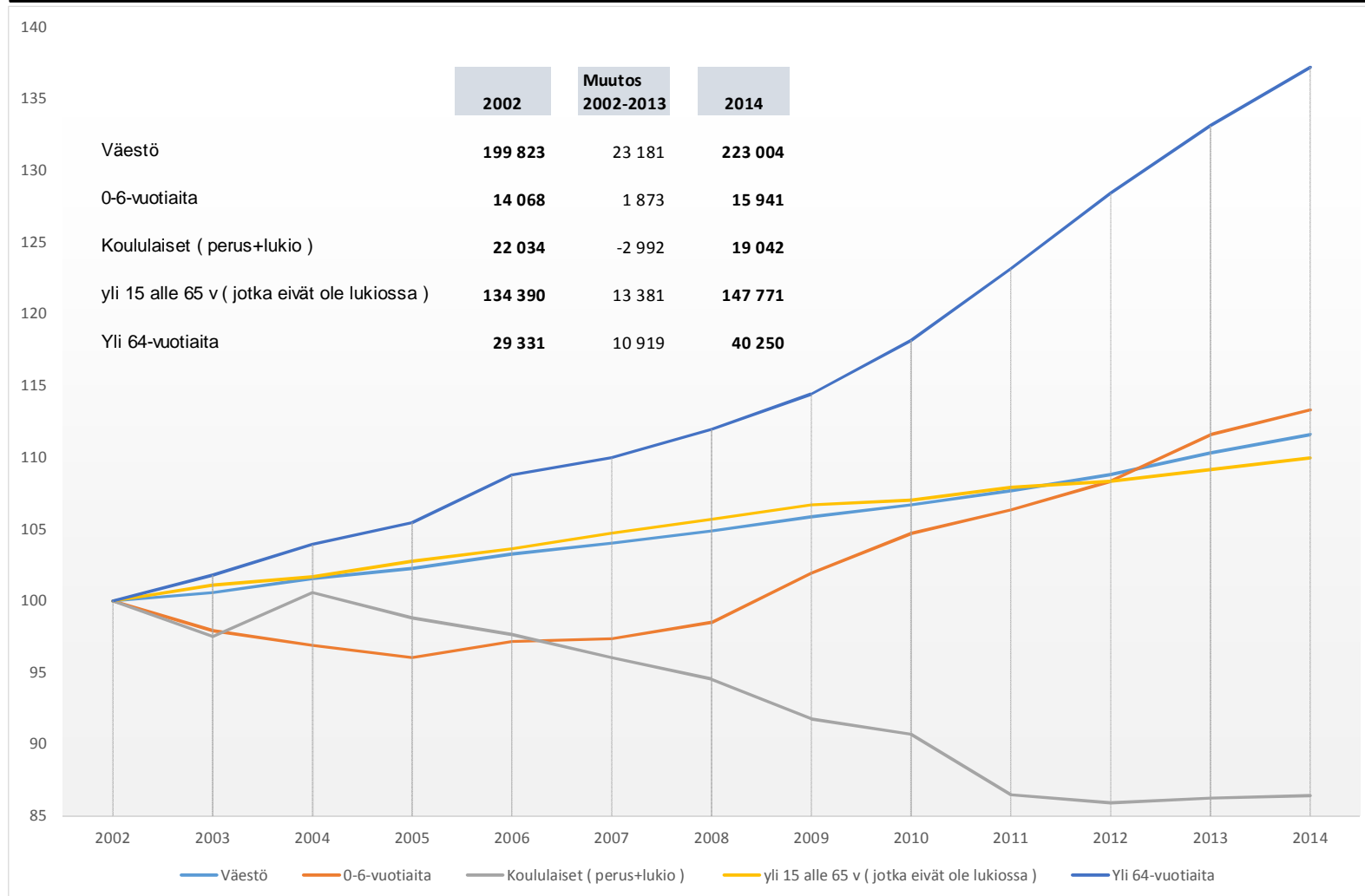


## Sisältö

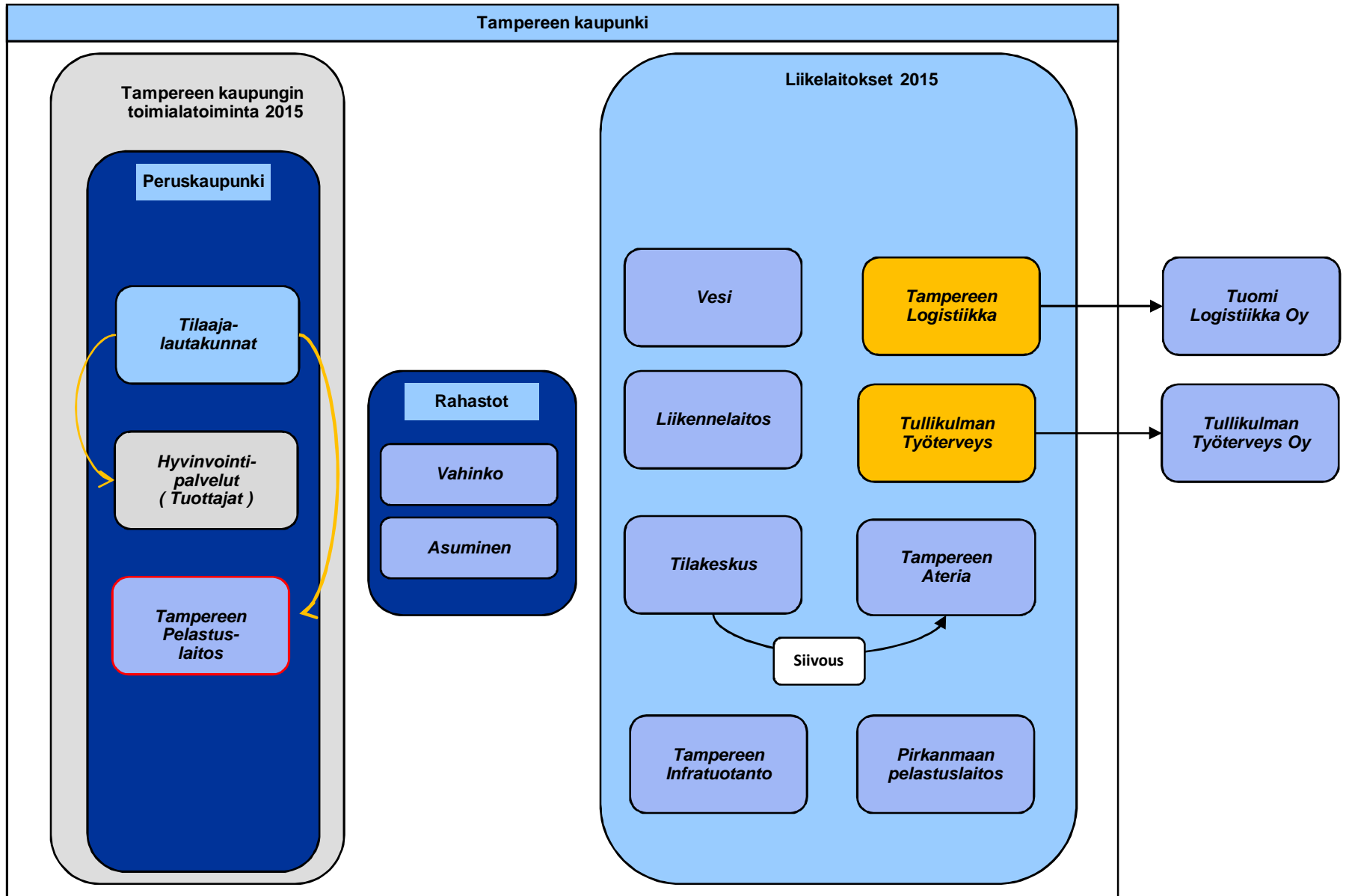
- Tausta ja tavoitteet
- **Tampereen kaupunki 2011-2015**
- Tampereen kaupunkikonserni 2015
- Tampereen kaupunkikonserni - yhteenveto

# Tampereen kaupungin väestörakenteen kehitys : asukkaita v2015 lopussa 225 154

Indeksointi : 100 on jokaisen väestösegmentin asukasmäärä vuonna 2002 ja indeksi siis kertoo miten tämä **segmentti** kehittyy vuoteen 2014. Segmentin "valinta" perustuu Tilastokeskuksen ja Kuntaliiton julkaisemiin "nettokustannus per asukas" tilastoihin



# Tampereen kaupungin rakenne ja organisaatio vuonna 2015



Verotulot vuonna 2015 kasvoivat 16,8 meur – tuloveroprosentti pysyi 19,75 %

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs

|  | 2015           | 2014           | 2013           | 2012           | 2011           | ERO<br>2015/2014 | Muutos %<br>2015/2014 | CAGR ( 5v )   |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|------------------|-----------------------|---------------|
| <i>Kaupungin tuloveroprosentti</i>       | 19,75 %        | 19,75 %        | 19,00 %        | 19,00 %        | 19,00 %        |                  |                       |               |
| <b>Tampereen kaupungin tuloslaskelma</b> |                |                |                |                |                |                  |                       |               |
| <i>Kunnan tulovero</i>                   | 755 608        | 743 503        | 727 020        | 685 661        | 651 243        | 12 105           | 1,63 %                | 3,79 %        |
| <i>Osuus yhteisöveron tuotoista</i>      | 67 298         | 62 843         | 51 452         | 43 836         | 71 697         | 4 455            | 7,09 %                | -1,57 %       |
| <i>Kiinteistövero</i>                    | 63 832         | 63 632         | 52 833         | 52 175         | 42 514         | 200              | 0,31 %                | 10,69 %       |
| <i>Koiraverot/muut verot</i>             | 116            | 124            | 131            | 133            | 137            | -8               | -6,45 %               | -4,07 %       |
| <b>Verotulot yhteensä</b>                | <b>886 854</b> | <b>870 102</b> | <b>831 436</b> | <b>781 805</b> | <b>765 591</b> | <b>16 752</b>    | <b>1,93 %</b>         | <b>3,74 %</b> |

Yksi tuloveroprosentti = 38,3 meur



## Valtionosuuksien määrä laski 2,1 meur vuodesta 2014, vaikka kaupungin asukasmäärä kasvoi

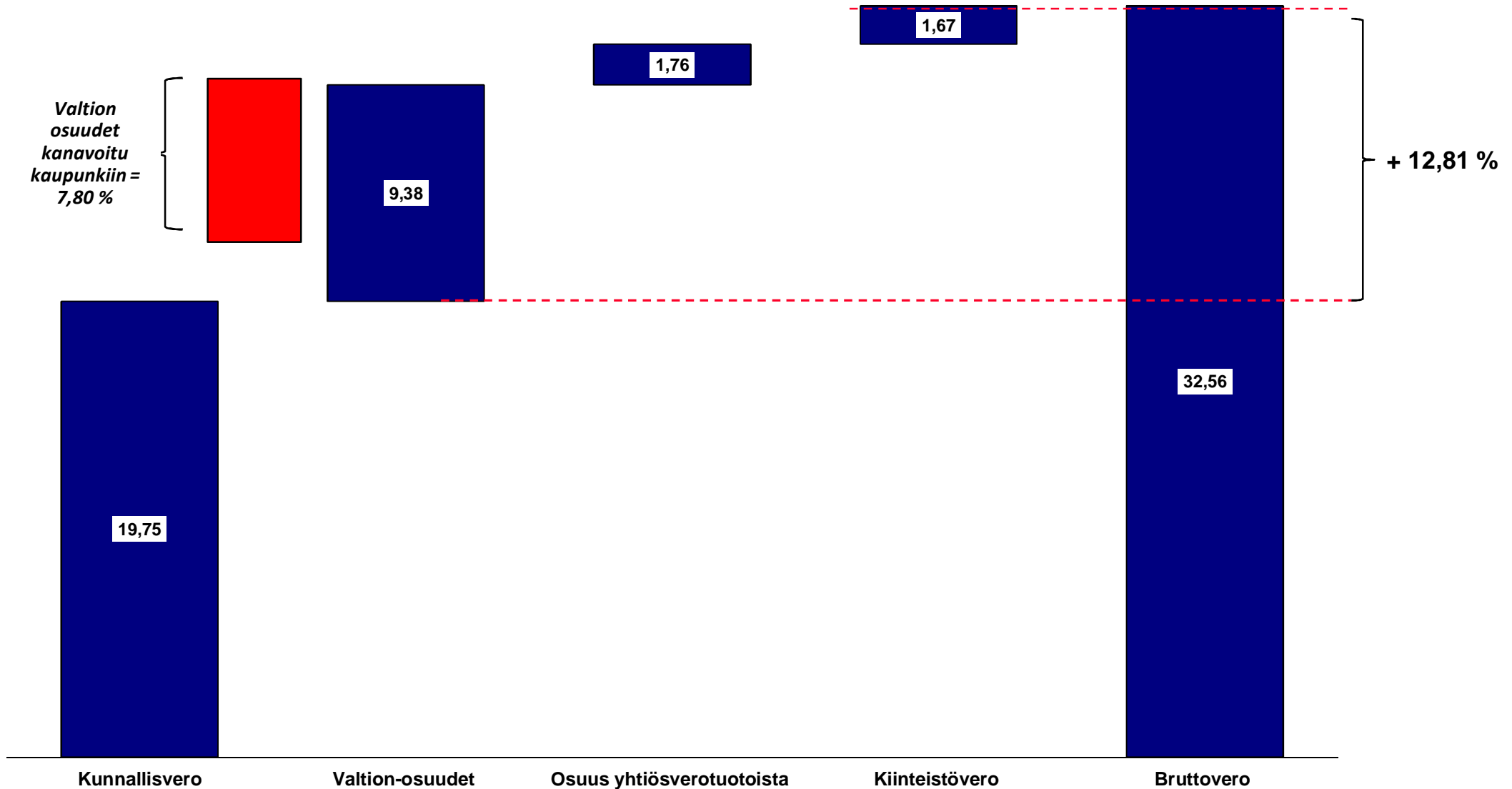
Data Tampereen kaupunki

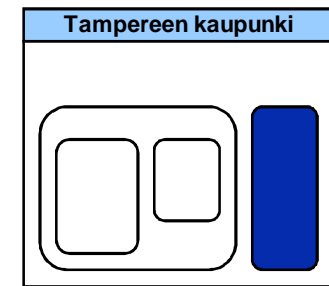
Analyysi : B&amp;MANs

| TAMPEREEN KAUPUNKI                |           | 2011               | 2012               | 2013               | 2014               | 2015               | Muutos<br>2015/2014 |
|-----------------------------------|-----------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|---------------------|
|                                   | Asukkaita | 215 315<br>19,00 % | 217 423<br>19,00 % | 220 409<br>19,00 % | 223 004<br>19,75 % | 225 154<br>19,75 % | 2 150<br>0,00 %     |
| Peruspalveluiden valtionosuus     |           | 249 675            | 263 791            | 268 075            | 266 215            | 233 416            | -32 799             |
| Opetus- ja kulttuuritoimi         |           | 10 204             | 10 519             | 65 059             | 62 960             | 69 967             | 7 007               |
| √2010 järjestelmämuutoksen tasaus |           |                    |                    |                    |                    | -219               |                     |
| <b>Valtionosuudet brutto</b>      |           | <b>259 879</b>     | <b>274 310</b>     | <b>333 134</b>     | <b>329 175</b>     | <b>303 164</b>     | <b>-26 011</b>      |
| Verotulojen tasaus                |           | -36 809            | -34 610            | -30 874            | -28 680            | -4 732             | 23 948              |
| <b>Valtionosuudet netto</b>       |           | <b>223 070</b>     | <b>239 700</b>     | <b>302 260</b>     | <b>300 495</b>     | <b>298 432</b>     | <b>-2 063</b>       |

## Tampereen kaupungin bruttoveroprosentti vuonna 2014 oli 32,83 % ( - 0,27 )

Bruttoveroprosentti vastaa sitä verotaso, jota kunnat joutuisivat kantamaan asukkailtaan ilman valtion ja kunnan välisiä tulonsiirtoja missä myös kiinteistövero peritään osana kunnallisveroa

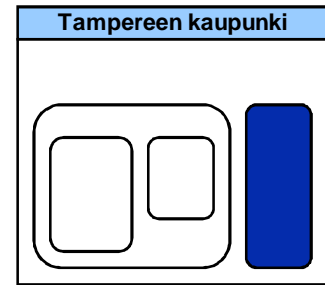




Tampereen kaupungin liikelaitosten liikevaihto vuonna 2015 oli 444,0 meur –  
*toiminnan kokonaisliikevoitto oli 69,4 meur – peruspääomakorvaustenkin jälkeen  
 nettotulosta kertyi 31,8 meur*

## keur

| Liikelaitokset<br>2015 | Tampereen<br>Vesi | Tampereen<br>Kaupunkiliikenne | Tullinkulman<br>Työterveys | Pirkanmaan<br>Pelastuslaitos | Tampereen<br>Inf ratuotanto-LL | Tampereen<br>Ateria-LL | Tampereen<br>Logistiikka-LL | Tampereen<br>Tilakeskus-LL | Yhteensä       |
|------------------------|-------------------|-------------------------------|----------------------------|------------------------------|--------------------------------|------------------------|-----------------------------|----------------------------|----------------|
| <b>Tulot</b>           | 64 385            | 31 406                        | 11 141                     | 44 325                       | 54 748                         | 45 662                 | 22 501                      | 169 810                    | <b>443 978</b> |
| <b>Menot</b>           | 32 415            | 25 515                        | 10 013                     | 42 474                       | 50 946                         | 44 305                 | 21 123                      | 98 090                     | <b>324 881</b> |
| <b>Toim.kate</b>       | 31 970            | 5 891                         | 1 128                      | 1 851                        | 3 802                          | 1 357                  | 1 378                       | 71 720                     | <b>119 097</b> |
| Poistot                | 10 108            | 2 473                         | 8                          | 1 852                        | 1 057                          | 168                    | 25                          | 34 036                     | <b>49 727</b>  |
| <b>Liikevoitto</b>     | <b>21 862</b>     | <b>3 418</b>                  | <b>1 120</b>               | <b>-1</b>                    | <b>2 745</b>                   | <b>1 189</b>           | <b>1 353</b>                | <b>37 684</b>              | <b>69 370</b>  |
|                        | 33,96 %           | 10,88 %                       | 10,05 %                    | 0,00 %                       | 5,01 %                         | 2,60 %                 | 6,01 %                      | 22,19 %                    | <b>15,62 %</b> |
| Rahoituskulut          | 0                 | 0                             | 0                          | 0                            | -2                             | 0                      | 0                           | -1 720                     | <b>-1 722</b>  |
| Rahoitusuotot          | 14                | 0                             | 0                          | 1                            | 1                              | 1                      | 0                           | 5                          | <b>22</b>      |
| Verot                  | 0                 | 0                             | 0                          | 0                            | 0                              | 0                      | 0                           | 0                          | <b>0</b>       |
| <b>Nettotulos</b>      | <b>21 876</b>     | <b>3 418</b>                  | <b>1 120</b>               | <b>0</b>                     | <b>2 744</b>                   | <b>1 190</b>           | <b>1 353</b>                | <b>35 969</b>              | <b>67 670</b>  |
|                        | 33,98 %           | 10,88 %                       | 10,05 %                    | 0,00 %                       | 5,01 %                         | 2,61 %                 | 6,01 %                      | 21,18 %                    | <b>15,24 %</b> |
| Peruspääomakorvaus     | -10 500           | 0                             | -40                        | 0                            | -890                           | -222                   | -93                         | -24 162                    | <b>-35 907</b> |
| <b>Tulos</b>           | <b>11 376</b>     | <b>3 418</b>                  | <b>1 080</b>               | <b>0</b>                     | <b>1 854</b>                   | <b>968</b>             | <b>1 260</b>                | <b>11 807</b>              | <b>31 763</b>  |



Tampereen kaupungin liikelaitokset sitovat toimintaansa 811,9 meur –  
*liikelaitostoiminta on rahoitettu kokonaan omalla pääomalla ja faktinen oman  
 pääoman tuotto oli 4,32 %.*

keur

| Liikelaitokset<br>2015                 | Tampereen<br>Vesi | Tampereen<br>Kaupunkiliikenne | Tullinkulman<br>Työterveys | Pirkanmaan<br>Pelastuslaitos | Tampereen<br>Infra- ja tuotanto-LL | Tampereen<br>Ateria-LL | Tampereen<br>Logistiikka-LL | Tampereen<br>Tilakeskus-LL | Yhteensä       |
|--|-------------------|-------------------------------|----------------------------|------------------------------|------------------------------------|------------------------|-----------------------------|----------------------------|----------------|
| <b>Sidottu toimintaan</b>              | 142 058           | 27 248                        | 2 840                      | 7 790                        | 21 455                             | 10 167                 | 9 193                       | 603 556                    | <b>824 307</b> |
| <b>Sijoitukset</b>                     | 50                | 4                             | 0                          | 4                            | 0                                  | 0                      | 0                           | 7 555                      | <b>7 613</b>   |
| <b>Kassa</b>                           | 0                 | 76                            | 0                          | 0                            | 0                                  | 0                      | 4                           | 0                          | <b>80</b>      |
| <b>Sidottu pääoma</b>                  | <b>142 108</b>    | <b>27 328</b>                 | <b>2 840</b>               | <b>7 794</b>                 | <b>21 455</b>                      | <b>10 171</b>          | <b>9 193</b>                | <b>611 111</b>             | <b>832 000</b> |
| Lainat kaupungilta                     | 0                 | 0                             | 0                          | 0                            | 0                                  | 0                      | 0                           | 0                          | 0              |
| Muut rahoittajat                       | 0                 | 0                             | 0                          | 0                            | 0                                  | 0                      | 0                           | 0                          | 0              |
| Korolliset velat                       | 0                 | 0                             | 0                          | 0                            | 0                                  | 0                      | 0                           | 0                          | 0              |
| <b>Oma pääoma</b>                      | <b>142 108</b>    | <b>27 328</b>                 | <b>2 840</b>               | <b>7 794</b>                 | <b>21 455</b>                      | <b>10 171</b>          | <b>9 193</b>                | <b>611 111</b>             | <b>832 000</b> |
| <b>Peruspääoma</b>                     | <b>70 341</b>     | <b>15 216</b>                 | <b>800</b>                 | <b>0</b>                     | <b>11 275</b>                      | <b>3 700</b>           | <b>1 550</b>                | <b>358 950</b>             | <b>461 832</b> |
| <b>Peruspääoman<br/>tuottovaatimus</b> | <b>14,93 %</b>    | <b>0,00 %</b>                 | <b>5,00 %</b>              | <b>0,00 %</b>                | <b>7,89 %</b>                      | <b>6,00 %</b>          | <b>6,00 %</b>               | <b>6,73 %</b>              | <b>7,77 %</b>  |
| <b>OPOn % ( faktinen )</b>             | <b>7,39 %</b>     | <b>0,00 %</b>                 | <b>1,41 %</b>              | <b>0,00 %</b>                | <b>4,15 %</b>                      | <b>2,18 %</b>          | <b>1,01 %</b>               | <b>3,95 %</b>              | <b>4,32 %</b>  |

Kokonaisuudessaan tuloja kertyi kaupunkitasolla 1 621,8 meur vuonna 2015

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&amp;MANs

| Tampereen kaupungin tuloslaskelma | 2015             | 2014             | 2013             | 2012             | 2011             | ERO<br>2015/2014 | Muutos % | CAGR ( 5v ) |
|-----------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|----------|-------------|
| <i>Myyntituotot</i>               | 208 738          | 195 754          | 168 150          | 149 190          | 134 794          | 12 984           | 6,63 %   | 11,55 %     |
| <i>Maksutuotot</i>                | 84 959           | 78 421           | 74 076           | 71 153           | 67 771           | 6 538            | 8,34 %   | 5,81 %      |
| <i>Tuet ja avustukset</i>         | 46 101           | 45 285           | 41 605           | 36 802           | 35 048           | 816              | 1,80 %   | 7,09 %      |
| <i>Vuokratuotot</i>               | 52 154           | 51 263           | 48 991           | 45 634           | 42 312           | 891              | 1,74 %   |             |
| <i>Muut tuotot</i>                | 20 684           | 31 250           | 34 058           | 28 841           | 36 301           | -10 566          | -33,81 % | -13,12 %    |
| <b>Toimintatuotot</b>             | <b>412 636</b>   | <b>401 973</b>   | <b>366 880</b>   | <b>331 620</b>   | <b>316 226</b>   | <b>10 663</b>    | 2,65 %   | 6,88 %      |
| <b>Valmistus omaan käyttöön</b>   | <b>22 459</b>    | <b>27 015</b>    | <b>100 979</b>   | <b>113 493</b>   | <b>114 381</b>   | <b>-4 556</b>    | -16,86 % | -33,43 %    |
| <i>Verotulot</i>                  | 886 853          | 870 103          | 831 437          | 781 806          | 765 592          | 16 750           | 1,93 %   | 3,74 %      |
| <i>Valtionosuudet</i>             | 298 432          | 300 495          | 302 259          | 239 700          | 223 070          | -2 063           | -0,69 %  | 7,55 %      |
| <b>Verot ja valtionosuudet</b>    | <b>1 185 285</b> | <b>1 170 598</b> | <b>1 133 696</b> | <b>1 021 506</b> | <b>988 662</b>   | <b>14 687</b>    | 1,25 %   | 4,64 %      |
| <i>Satunnaiset tuotot</i>         | 1 404            | 0                | 16 578           | 14 001           | 0                | 1 404            |          |             |
| <i>Satunnaiset kulut</i>          | 0                | -14 376          | 0                | 0                | 0                | 14 376           |          |             |
| <b>Myyntivoitot/tappiot</b>       | <b>1 404</b>     | <b>-14 376</b>   | <b>16 578</b>    | <b>14 001</b>    | <b>0</b>         | <b>15 780</b>    |          |             |
| <b>" Liikevaihto "</b>            | <b>1 621 784</b> | <b>1 585 210</b> | <b>1 618 133</b> | <b>1 480 620</b> | <b>1 419 269</b> | <b>36 574</b>    | 2,31 %   | 3,39 %      |

Vuoden 2015 liikevoitto oli 36,4 meur negatiivinen kaupunkitasolla ja ollut negatiivinen vuodesta 2011 lähtien – poistot kasvoivat 11,6 meur laajojen investointien johdosta ( ?? )

| Tampereen kaupungin tuloslaskelma   | 2015             | 2014             | 2013             | 2012             | 2011             | ERO<br>2015/2014 | Muutos %       | CAGR ( 5v )    |
|-------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|----------------|----------------|
| <b>" Liikevaihto "</b>              | <b>1 621 784</b> | <b>1 585 210</b> | <b>1 618 133</b> | <b>1 480 620</b> | <b>1 419 269</b> | <b>36 574</b>    | <b>2,31 %</b>  | <b>3,39 %</b>  |
| <i>Palkat ja palkkiot</i>           | 520 287          | 515 378          | 507 147          | 479 954          | 456 695          | 4 909            | <b>0,95 %</b>  | 3,31 %         |
| <i>Eläkekulut</i>                   | 131 073          | 131 852          | 131 291          | 122 231          | 117 733          | -779             | <b>-0,59 %</b> | 2,72 %         |
| <i>Muut hlö sivukulut</i>           | 29 745           | 29 741           | 29 496           | 28 823           | 28 219           | 4                | <b>0,01 %</b>  | 1,33 %         |
| <b>Henkilöstökulut yhteensä</b>     | <b>681 105</b>   | <b>676 971</b>   | <b>667 934</b>   | <b>631 008</b>   | <b>602 647</b>   | <b>4 134</b>     | <b>0,61 %</b>  | <b>3,11 %</b>  |
| <b>Palvelujen ostot</b>             | <b>587 022</b>   | <b>575 272</b>   | <b>624 779</b>   | <b>585 839</b>   | <b>551 288</b>   | <b>11 750</b>    | <b>2,04 %</b>  | <b>1,58 %</b>  |
| <b>Aineet,tarvikkeet ja tavarat</b> | <b>95 531</b>    | <b>94 796</b>    | <b>97 951</b>    | <b>94 254</b>    | <b>89 505</b>    | <b>735</b>       | <b>0,78 %</b>  | <b>1,64 %</b>  |
| <b>Avustukset</b>                   | <b>144 464</b>   | <b>124 842</b>   | <b>121 843</b>   | <b>110 409</b>   | <b>102 912</b>   | <b>19 622</b>    | <b>15,72 %</b> | <b>8,85 %</b>  |
| <b>Vuokratkulut</b>                 | <b>44 928</b>    | <b>42 648</b>    | <b>34 242</b>    | <b>25 358</b>    | <b>23 926</b>    | <b>2 280</b>     | <b>5,35 %</b>  | <b>17,06 %</b> |
| <b>Muut toimintakulut</b>           | <b>5 473</b>     | <b>4 824</b>     | <b>5 918</b>     | <b>4 708</b>     | <b>5 489</b>     | <b>649</b>       | <b>13,45 %</b> | <b>-0,07 %</b> |
| <b>Toiminnankustannukset</b>        | <b>1 558 523</b> | <b>1 519 353</b> | <b>1 552 667</b> | <b>1 451 577</b> | <b>1 375 767</b> | <b>39 170</b>    | <b>2,58 %</b>  | <b>3,17 %</b>  |
| <b>Toimintakate</b>                 | <b>63 261</b>    | <b>65 857</b>    | <b>65 466</b>    | <b>29 043</b>    | <b>43 502</b>    | <b>-2 596</b>    | <b>-3,94 %</b> | <b>9,81 %</b>  |
| <b>Poistot</b>                      | <b>99 616</b>    | <b>88 048</b>    | <b>83 668</b>    | <b>83 014</b>    | <b>80 464</b>    | <b>11 568</b>    | <b>13,14 %</b> | <b>5,48 %</b>  |
| <b>Liikevoitto</b>                  | <b>-36 355</b>   | <b>-22 191</b>   | <b>-18 202</b>   | <b>-53 971</b>   | <b>-36 962</b>   | <b>-14 164</b>   | <b>63,83 %</b> |                |

Kaupungin rahoitusnetto on alhainen 1,5 meur ja kaupungin nettotulos miinus 38,4 meur

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs

| Tampereen kaupungin tuloslaskelma | 2015           | 2014           | 2013           | 2012           | 2011           | ERO<br>2015/2014 | Muutos %        | CAGR ( 5v )     |
|-----------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|------------------|-----------------|-----------------|
| <b>Liikevoitto</b>                | <b>-36 355</b> | <b>-22 191</b> | <b>-18 202</b> | <b>-53 971</b> | <b>-36 962</b> | <b>-14 164</b>   | <b>63,83 %</b>  |                 |
| <i>Korkotuotot</i>                | 6 466          | 8 140          | 16 993         | 22 102         | 29 113         | -1 674           | -20,57 %        | -31,35 %        |
| <i>Muut rahoitustuotot</i>        | 8 858          | 4 034          | 7 807          | 9 857          | 7 122          | 4 824            | 119,58 %        | 5,60 %          |
| <i>Korkokulut</i>                 | -7 978         | -8 580         | -5 976         | -5 913         | -8 108         | 602              | -7,02 %         | -0,40 %         |
| <i>Muut rahoituskulut</i>         | -5 869         | -566           | -575           | -494           | -4 364         | -5 303           | 936,93 %        | 7,69 %          |
| <b>Rahoitusnetto</b>              | <b>1 477</b>   | <b>3 028</b>   | <b>18 249</b>  | <b>25 552</b>  | <b>23 763</b>  | <b>-1 551</b>    | <b>-51,22 %</b> | <b>-50,07 %</b> |
| Arvon alentumiset                 | -3 519         | -117           | -2             |                |                | -3 402           |                 | 0               |
| <b>Nettotulos</b>                 | <b>-38 397</b> | <b>-19 280</b> | <b>45</b>      | <b>-28 419</b> | <b>-13 199</b> | <b>-19 117</b>   |                 |                 |

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Tampereen kaupunki – sisäisestä tilaaja / tuottaja mallin johdosta kaupungin sisäinen kauppa on yli 1 mrd eur

keur

| Tampereen kaupunki<br>2015 | Perus-<br>kaupunki | Rahastot | Liike-<br>laitokset | Eli-<br>minoinnit | Tampereen<br>kaupunki |
|----------------------------|--------------------|----------|---------------------|-------------------|-----------------------|
| <b>Tulot</b>               | 2 331 513          | 34       | 443 978             | 1 153 741         | 1 621 784             |
| <b>Menot</b>               | 2 382 538          | 292      | 324 881             | -1 149 188        | 1 558 523             |
| <b>Toimintakate</b>        | -51 025            | -258     | 119 097             | 4 553             | 63 261                |
| Poistot                    | 51 718             | 0        | 49 727              | 1 829             | 99 616                |
| <b>Liikevoitto</b>         | -102 743           | -258     | 69 370              | 2 724             | -36 355               |
|                            | -4,41 %            |          | 15,62 %             |                   | -2,24 %               |
| Rahoituskulut              | -57 368            | 0        | -1 722              | -45 243           | -13 847               |
| Rahoitustuotot             | 60 545             | 0        | 22                  | 45 243            | 15 324                |
| Peruspääomakorvaus         | 35 907             |          | -35 907             | 0                 | 0                     |
| Väh.osuus + muut tyttäret  |                    |          |                     |                   |                       |
| Tuloksen oikaisut          | -1 909             |          | -1 610              |                   | -3 519                |
| <b>Nettotulos</b>          | -65 568            | -258     | 30 153              | 2 724             | -38 397               |

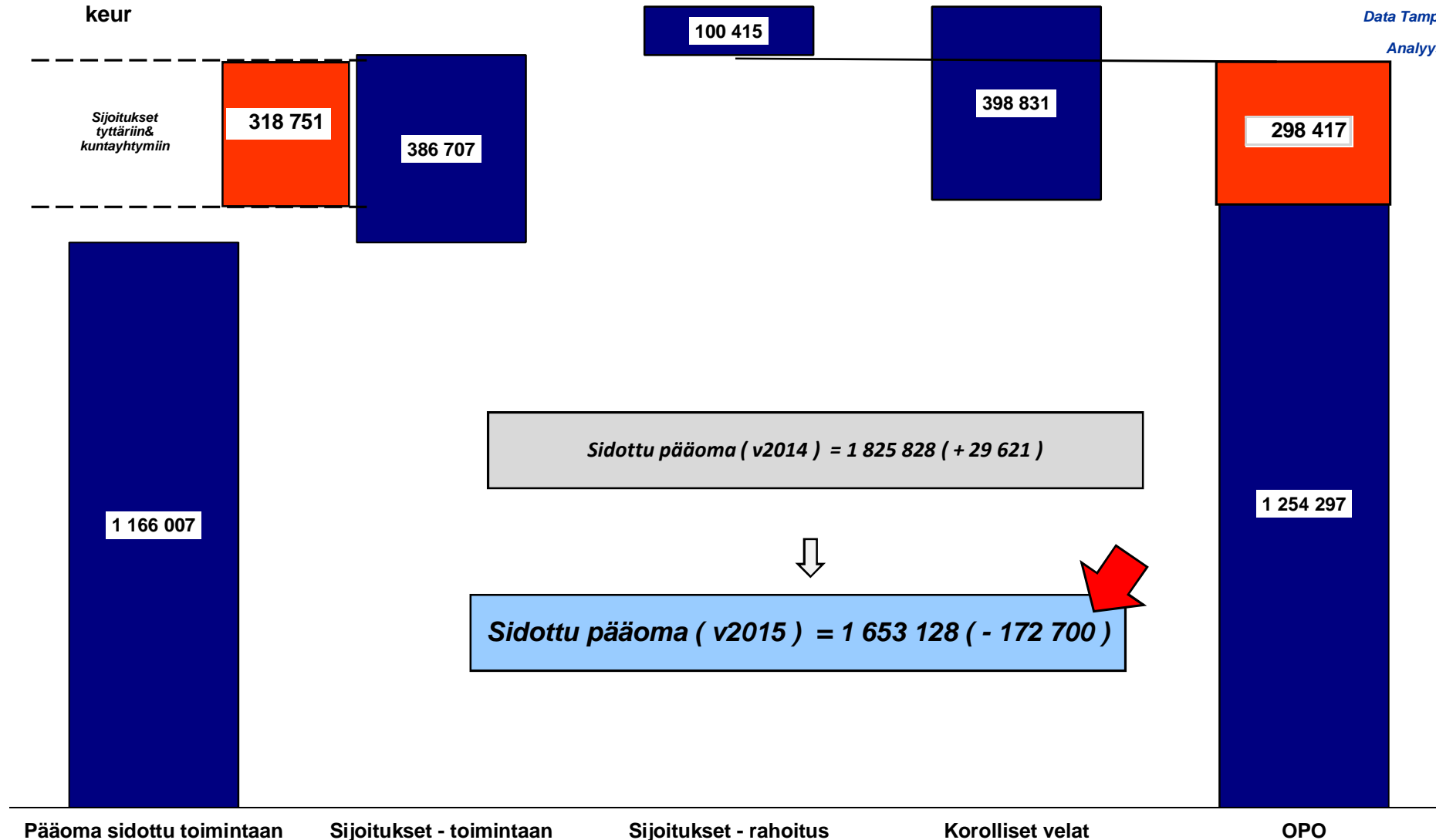
| Tampereen kaupunki<br>2015      | Perus-<br>kaupunki | Rahastot | Liike-<br>laitokset | Eli-<br>minoinnit | Tampereen<br>kaupunki |
|---------------------------------|--------------------|----------|---------------------|-------------------|-----------------------|
| <b>Sidottu toimintaan</b>       | 320 029            | 21 671   | 824 307             |                   | 1 166 007             |
| <b>Sijoitukset - toimintaan</b> | 840 926            | 0        | 7 613               | 461 832           | 386 707               |
| <b>Sijoitukset - rahoitus</b>   | 100 335            | 0        | 80                  | 0                 | 100 415               |
| <b>Sidottu pääoma</b>           | 1 261 289          | 21 634   | 832 000             |                   | 1 653 128             |
| <b>Korolliset velat</b>         | 398 831            | 0        | 0                   | 0                 | 398 831               |
| <b>Oma pääoma</b>               | 862 495            | 21 634   | 832 000             | -461 832          | 1 254 297             |
| <b>Peruspääoma</b>              |                    |          | 461 832             |                   |                       |



Tampereen kaupungilla on vahva tase ja nettovelkaa on 298,4 meur - *sijoittanut tytäryhtiö- ja kuntayhtymätoimintaansa 318,8 meur ( holding yhtiö )*

31.12.2015

Data Tampereen kaupunki  
Analyysi : B&MANs



keur

**Toiminnan kassavirta oli peräti 131,9  
meur negatiivinen**

**Investoinnit olivat suhteessa viime vuoteen 4,7 meur  
suuremmat ja luovutus tulot 5,9 pienemmät.**

**Lainoja nostettiin 24,1 meur**

**Toimintaa sitoutui 31,1 meur enemmän varoja**

**Kassavaroja tyhjennettiin 139,3 meur**

| <b>Tampereen kaupunki</b>                     |                 |                 |                             |
|---|-----------------|-----------------|-----------------------------|
|   | <b>2015</b>     | <b>2014</b>     | <b>2015/2014<br/>muutos</b> |
| <b>Rahoituslaskelma</b>                       |                 |                 |                             |
| Vuosikate                                     | 63 333          | 83 261          | -19 928                     |
| Satunnaiset erät                              | 1 404           | -14 376         | 15 780                      |
| Tulorahoituksen korjauserät                   | -10 899         | -13 749         | 2 850                       |
| <b>Toiminnan rahavirta</b>                    | <b>53 838</b>   | <b>55 136</b>   | <b>-1 298</b>               |
| Investointimenot                              | -222 180        | -217 497        | -4 683                      |
| Rahoitusosuudet inv.menoihin                  | 9 490           | 3 609           | 5 881                       |
| Pysyvien vastaavien luovutustulot             | 26 955          | 32 843          | -5 888                      |
| <b>Invetsointien rahavirta</b>                | <b>-185 735</b> | <b>-181 045</b> | <b>-4 690</b>               |
| <b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>   | <b>-131 897</b> | <b>-125 909</b> | <b>-5 988</b>               |
| Antolainasaamisten lisäykset                  | -1 167          | -73             |                             |
| Antolainasaamisten vähennykset                | 832             | 4 306           |                             |
| <b>Antolainauksen muutokset</b>               | <b>-335</b>     | <b>4 233</b>    |                             |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys                | 0               | 10 598          |                             |
| Pitkäaikasten lainojen vähennys               | -13 015         | -14 817         |                             |
| Muur maksuvalmiuden muutokset                 |                 |                 |                             |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos                | 37 103          | -14 551         |                             |
| <b>Lainakanna muutokset</b>                   | <b>24 088</b>   | <b>-18 770</b>  |                             |
| <b>Oman pääoman muutokset</b>                 | <b>0</b>        | <b>0</b>        |                             |
| Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset | 755             | -5 204          |                             |
| Vaihto-omaisuuden muutos                      | 95              | 139             |                             |
| Saamisten muutos                              | -49 262         | -1 739          |                             |
| Korottomien velkojen muutos                   | 17 293          | 2 313           |                             |
| <b>Muut maksuvalmiuden muutokset</b>          | <b>-31 119</b>  | <b>-4 491</b>   |                             |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>                  | <b>-7 366</b>   | <b>-19 028</b>  |                             |
| <b>Rahavarojen muutos</b>                     | <b>-139 263</b> | <b>-144 937</b> |                             |
| Rahavarat 31.12.                              | 101 150         | 240 411         |                             |
| Rahavarat 1.1.                                | 240 411         | 385 349         |                             |

## Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- Tampereen kaupunki 2011-2015
- **Tampereen kaupunkikonserni 2015**
- Tampereen kaupunkikonserni 2015 - yhteenveto

Tampereen kaupungin tytäryhtiötoiminta – *kuusi laajempaa kokonaisuutta ( 55 yksikköä )*

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&amp;MANs

## Tampereen kaupungin konserni 2015

## Tampereen kaupunki

## ARAVA

|   |                                  |
|---|----------------------------------|
| 1 | 2810 Tampereen Vuokra-asunnot Oy |
| 2 | 2660 Vilusen Rinne Oy            |
| 3 | 2910 Tampereen Vuokralosäätiö    |

## ENERGIA

|   |  |
|---|--|
| 1 | 2210 Tampereen Sähkölaitos Oy (konserni) |
|---|--|

## KIINTEISTÖ

|    |   |
|----|---|
| 1  | 2960 TAO-Kiinteistöt Oy                         |
| 2  | 2350 Pellavan Parkki Kiinteistö Oy              |
| 3  | 2570 Kiinteistö Oy Länsi-Tesoman Liikekeskus Oy |
| 4  | 2730 Tampereen Tammelankodit As Oy              |
| 5  | 2750 Pispán Tupahaka As Oy                      |
| 6  | 2590 Opintanner Kiinteistö Oy                   |
| 7  | 2990 Tampereen Atalan Metsätonttu As Oy         |
| 8  | 2680 Kiinteistö Oy Tupakkikiven Parkki          |
| 9  | 2635 Kiinteistö Oy Tieteenkadun Parkki          |
| 10 | 2950 TREDU-Kiinteistöt Oy                       |

## SÄÄTIÖT

|   |  |
|---|--|
| 1 | 2140 Tampereen työvalmennussäätiö Syke |
| 2 | 2710 Tampereen Kotilinnasäätiö         |
| 3 | 2970 Tammenlehvasäätiö (konserni)      |
| 4 | 3112 TAMK:n tukisäätiö                 |

## KUNTAYHTYMÄT

|   |  |
|---|--|
| 1 | 6010 Hämeen päihdehuollon kuntayhtymä            |
| 2 | 6030 Pirkanmaan Liitto                           |
| 3 | 6040 Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky (konserni) |
| 4 | 6060 Tampereen kaupunkiseudun ky                 |

## LIIKETOIMINTAA

|    |  |
|----|--|
| 1  | 3111 Pirkanmaan ammattikorkeakoulu Oy                |
| 2  | 2010 Ekokumppanit Oy                                 |
| 3  | 2310 Finnpark Oy (konserni)                          |
| 4  | 2320 Finnpark Tekniikka Oy                           |
| 5  | 2330 Tullin Parkki Oy                                |
| 6  | 2650 Tampereen Palvelukiinteistöt Oy                 |
| 7  | 2510 Haukiluoman Liikerakennus Oy                    |
| 8  | 2520 Helapuiston Lähipalvelukeskus Oy                |
| 9  | 2560 Lukonmäen Lähipalvelukeskus Oy                  |
| 10 | 2580 Maijalanpuiston Lähipalvelukeskus Oy            |
| 11 | 2620 Pelipuiston Lähipalvelukeskus Oy                |
| 12 | 2720 Vellamonkodit Oy                                |
| 13 | 2540 Insinöörioppilastalo Oy                         |
| 14 | 2460 Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy            |
| 15 | 2110 Runoilijan tie Oy                               |
| 16 | 2130 Tampereen Ravirata Oy                           |
| 17 | 2150 Tampereen Särkänniemi Oy                        |
| 18 | 2180 Tampere-talo Oy                                 |
| 19 | 2260 Tavase Oy                                       |
| 20 | 2450 Tampere Technology Oy                           |
| 21 | 2920 VTS Kiinteistöpalvelu Oy                        |
| 22 | 2740 Keinupuistokeskus Oy                            |
| 23 | 2630 Pirkan Opiskelija-asunnot Oy                    |
| 24 | 2670 Vuores Palvelu Oy                               |
| 25 | 2690 Tredea Oy                                       |
| 26 | 2410 Visit Tampere Oy                                |
| 27 | 2440 Pirkanmaan Jätehuolto Oy (konserni)             |
| 28 | 2070 Pirkan Putkikeräys Oy                           |
| 29 | 9997 Pirkanmaan Jätehuoltokonsernin oikaisuysyksikkö |
| 30 | 2090 Tampereen Sarka Oy                              |
| 31 | 2980 Tammenlehväkeskus Oy                            |
| 32 | 2470 Tullinkulman Työterveys Oy                      |
| 33 | 2480 Tuomi Logistiikka Oy                            |

## Tampereen kaupunkikonserni nettotulos oli 31,7 meur

Data Tampereen kaupunki  
Analyysi : B&MANs

| Tampereen kaupunki<br>2015 | Perus-<br>kaupunki | Rahastot | Liike-<br>laitokset | Eli-<br>minoinnit | Tampereen<br>kaupunki | Arava<br>toiminta | Energia<br>toimintaa<br>harjoittavat | Kiinteistö-<br>ja asunto-<br>yhtiöt | Liiketoimintaa<br>harjoittavat | Säätiö-<br>toiminta | Kunta-<br>yhtymät<br>( T:n osuus ) | Eli-<br>minoinnit | Tampereen<br>kaupunki<br>(konserni) |
|----------------------------|--------------------|----------|---------------------|-------------------|-----------------------|-------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------|---------------------|------------------------------------|-------------------|-------------------------------------|
| <b>Tulot</b>               | 2 331 513          | 34       | 443 978             | 1 153 741         | 1 621 784             | 88 990            | 301 480                              | 13 794                              | 205 285                        | 30 930              | 305 233                            | -210 838          | 2 355 767                           |
| <b>Menot</b>               | 2 382 538          | 292      | 324 881             | -1 149 188        | 1 558 523             | 49 779            | 239 595                              | 5 389                               | 164 665                        | 23 763              | 283 805                            | -212 626          | 2 112 893                           |
| <b>Toimintakate</b>        | -51 025            | -258     | 119 097             | 4 553             | 63 261                | 39 211            | 61 885                               | 8 405                               | 40 620                         | 7 167               | 21 428                             | 1 788             | 242 874                             |
| <b>Poistot</b>             | 51 718             | 0        | 49 727              | 1 829             | 99 616                | 17 560            | 41 029                               | 6 081                               | 20 584                         | 2 796               | 12 538                             | -15 308           | 188 414                             |
| <b>Liikevoitto</b>         | -102 743           | -258     | 69 370              | 2 724             | -36 355               | 21 650            | 20 856                               | 2 324                               | 20 036                         | 4 371               | 8 890                              | 17 096            | 54 460                              |
|                            | -4,41 %            |          | 15,62 %             |                   | -2,24 %               | 43,49 %           | 8,70 %                               | 16,85 %                             | 9,76 %                         | 14,13 %             | 2,91 %                             |                   | 2,31 %                              |
| Rahoituskulut              | -57 368            | 0        | -1 722              | -45 243           | -13 847               | -7 053            | -8 993                               | -2 139                              | -5 980                         | -1 084              | -2 508                             | 12 692            | -30 575                             |
| Rahoitustuotot             | 60 545             | 0        | 22                  | 45 243            | 15 324                | 470               | 415                                  | 444                                 | 399                            | 300                 | 207                                | -9 709            | 7 849                               |
| Peruspääomakorvaus         | 35 907             |          | -35 907             | 0                 | 0                     | 0                 | 0                                    | 0                                   | 0                              | 0                   | 0                                  |                   | 0                                   |
| Väh.osuus + muut tyttäret  |                    |          |                     |                   |                       | 0                 | 0                                    | 0                                   | 0                              | 0                   | 0                                  |                   | 0                                   |
| <b>Tuloksen oikaisut</b>   | -1 909             |          | -1 610              |                   | -3 519                | 0                 | 0                                    | 0                                   | 0                              | 0                   | 0                                  | 0                 | 0                                   |
| <b>Nettotulos</b>          | -65 568            | -258     | 30 153              | 2 724             | -38 397               | 15 067            | 12 278                               | 628                                 | 14 455                         | 3 587               | 6 589                              | 20 078            | 31 734                              |

## Tampereen kaupungin konsernin sitoo 2 601 meur pääomia toimintaansa

| Tampereen kaupunki<br>2015      | Perus-<br>kaupunki | Rahastot      | Liike-<br>laitokset | Eli-<br>minoinnit | Tampereen<br>kaupunki | Arava<br>toiminta | Energia<br>toimintaa<br>harjoittavat | Kiinteistö-<br>ja asunto-<br>yhtiöt | Liiketoimintaa<br>harjoittavat | Säätiö-<br>toiminta | Kunta-<br>yhtymät<br>(T:n osuus) | Eli-<br>minoinnit | Tampereen<br>Kaupunki<br>(konserni) |
|---------------------------------|--------------------|---------------|---------------------|-------------------|-----------------------|-------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------|---------------------|----------------------------------|-------------------|-------------------------------------|
| <i>Sidottu toimintaan</i>       | 320 029            | 21 671        | 824 307             |                   | 1 166 007             | 430 062           | 448 775                              | 170 019                             | 346 786                        | 87 382              | 87 640                           | -390 467          | 2 346 206                           |
| <i>Sijoitukset - toimintaan</i> | 840 926            | 0             | 7 613               | 461 832           | 386 707               | 11 821            | 3 168                                | 1 100                               | 8 840                          | 4 532               | 4 809                            | -353 021          | 67 956                              |
| <i>Sijoitukset - rahoitus</i>   | 100 335            | 0             | 80                  | 0                 | 100 415               | 1 940             | 6 121                                | 18 916                              | 6 303                          | 30 384              | 22 948                           | 0                 | 187 027                             |
| <b>Sidottu pääoma</b>           | <b>1 261 289</b>   | <b>21 634</b> | <b>832 000</b>      |                   | <b>1 653 128</b>      | <b>443 823</b>    | <b>458 065</b>                       | <b>190 035</b>                      | <b>361 929</b>                 | <b>122 298</b>      | <b>115 397</b>                   | <b>743 488</b>    | <b>2 601 190</b>                    |
| <i>Korolliset velat</i>         | 398 831            | 0             | 0                   | 0                 | 398 831               | 359 567           | 330 000                              | 83 040                              | 192 946                        | 87 989              | 38 096                           | -281 219          | 1 209 251                           |
| <i>Oma pääoma</i>               | 862 495            | 21 634        | 832 000             | -461 832          | 1 254 297             | 84 257            | 128 065                              | 106 995                             | 168 983                        | 34 309              | 77 301                           | -462 269          | 1 391 939                           |

Data Tampereen kaupunki  
Analyysi : B&MANs

Konsernitasolla liikevaihtoa kertyi suhteessa edelliseen vuoteen 53,8 meur enemmän – 60,5 meur edestä kanavoitiin valtionosuuksia suoraan tyttärien

| Tampereen konsernin tuloslaskelma | 2014             | 2014             | 2013             | 2012             | 2011             | Muutos<br>2015/2014 | Nettotuloslaskelma<br>konserni vs emo |
|-----------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|---------------------|---------------------------------------|
| <i>Myyntituotot</i>               | 845 195          | 829 603          | 815 545          | 782 812          | 761 990          | 15 592              | 636 457                               |
| <i>Maksutuotot</i>                | 92 764           | 86 159           | 81 682           | 80 143           | 76 072           | 6 606               | 7 805                                 |
| <i>Tuet ja avustukset</i>         | 49 997           | 48 973           | 46 440           | 41 731           | 40 540           | 1 024               | 3 896                                 |
| <i>Vuokratuotot</i>               | 39 957           | 38 653           | 34 716           | 31 519           | 29 077           | 1 303               | -12 197                               |
| <i>Muut tuotot</i>                | 29 176           | 31 959           | 36 521           | 30 895           | 35 602           | -2 783              | 8 492                                 |
| <b>Toimintatuotot</b>             | <b>1 057 088</b> | <b>1 035 347</b> | <b>1 014 904</b> | <b>967 101</b>   | <b>943 280</b>   | <b>21 741</b>       | <b>644 452</b>                        |
| <b>Valmistus omaan käyttöön</b>   | <b>52 925</b>    | <b>47 517</b>    | <b>119 596</b>   | <b>142 902</b>   | <b>140 072</b>   | <b>5 408</b>        | <b>30 466</b>                         |
| Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta | 4 269            | 2 223            | 1 877            | 4 000            | 2 036            | 2 047               | 4 269                                 |
| <i>Verotulot</i>                  | 886 853          | 870 103          | 831 437          | 781 806          | 765 592          | 16 751              | 0                                     |
| <i>Valtionosuudet</i>             | 358 900          | 365 811          | 367 160          | 329 522          | 309 255          | -6 910              | 60 468                                |
| <b>Verot ja valtionosuudet</b>    | <b>1 250 023</b> | <b>1 238 136</b> | <b>1 200 474</b> | <b>1 115 328</b> | <b>1 076 883</b> | <b>11 887</b>       | <b>64 738</b>                         |
| <i>Satunnaiset tuotot</i>         | 0                | 0                | 3 121            | 1 552            |                  | 0                   | -1 404                                |
| <i>Satunnaiset kulut</i>          | 0                | -14 726          | 0                | 0                | 0                | 14 726              | 0                                     |
| <b>Myyntivoitot/tappiot</b>       | <b>0</b>         | <b>-14 726</b>   | <b>3 121</b>     | <b>1 552</b>     | <b>0</b>         | <b>14 726</b>       | <b>-1 404</b>                         |
| <b>" Liikevaihto "</b>            | <b>2 360 037</b> | <b>2 306 274</b> | <b>2 338 095</b> | <b>2 226 882</b> | <b>2 160 236</b> | <b>53 763</b>       | <b>738 253</b>                        |



Data Tampereen kaupunki

Analyysi : B&MANs

keur

Konsernitasolla henkilöstökulut nousivat 7,1 meur ja palveluiden ostot + 22,7 ,5 meur ja samalla aineita tarvikkeita kulutettiin 21,0 meur vähemmän ( ulkoistettu ?? )

| Tampereen konsernin tuloslaskelma   | 2014             | 2014             | 2013             | 2012             | 2011             | Muutos<br>2015/2014 | Nettotuloslaskelma<br>konserni vs emo |
|-------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|---------------------|---------------------------------------|
| " Liikevaihto "                     | 2 360 037        | 2 306 274        | 2 338 095        | 2 226 882        | 2 160 236        | 53 763              | 738 253                               |
| <i>Palkat ja palkkiot</i>           | 742 874          | 735 532          | 726 440          | 703 970          | 670 679          | 7 342               | 222 587                               |
| <i>Eläkekulut</i>                   | 176 283          | 176 674          | 177 501          | 168 683          | 159 330          | -392                | 45 210                                |
| <i>Muut hlö sivukulut</i>           | 42 011           | 41 780           | 41 533           | 41 338           | 39 912           | 232                 | 12 266                                |
| <b>Henkilöstökulut yhteensä</b>     | <b>961 168</b>   | <b>953 986</b>   | <b>945 475</b>   | <b>913 992</b>   | <b>869 922</b>   | <b>7 182</b>        | <b>280 063</b>                        |
| <b>Palvelujen ostot</b>             | <b>573 107</b>   | <b>550 426</b>   | <b>607 942</b>   | <b>585 079</b>   | <b>551 970</b>   | <b>22 681</b>       | <b>-13 915</b>                        |
| <b>Aineet,tarvikkeet ja tavarat</b> | <b>300 254</b>   | <b>321 275</b>   | <b>331 402</b>   | <b>337 573</b>   | <b>331 778</b>   | <b>-21 021</b>      | <b>204 723</b>                        |
| <b>Avustukset</b>                   | <b>138 372</b>   | <b>118 727</b>   | <b>115 520</b>   | <b>105 974</b>   | <b>98 687</b>    | <b>19 645</b>       | <b>-6 092</b>                         |
| <b>Vuokratulot</b>                  | <b>44 275</b>    | <b>43 503</b>    | <b>36 690</b>    | <b>33 973</b>    | <b>30 413</b>    | <b>772</b>          | <b>-653</b>                           |
| <b>Muut toimintakulut</b>           | <b>99 987</b>    | <b>100 041</b>   | <b>97 855</b>    | <b>79 987</b>    | <b>79 306</b>    | <b>-53</b>          | <b>94 514</b>                         |
| <b>Korjaus</b>                      | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>            |                                       |
| <b>Toiminnankustannukset</b>        | <b>2 117 163</b> | <b>2 087 956</b> | <b>2 134 883</b> | <b>2 056 577</b> | <b>1 962 075</b> | <b>29 206</b>       | <b>558 640</b>                        |
| <b>Toimintakate</b>                 | <b>242 874</b>   | <b>218 318</b>   | <b>203 212</b>   | <b>170 305</b>   | <b>198 160</b>   | <b>24 556</b>       | <b>179 613</b>                        |
| <b>Poistot</b>                      | <b>187 490</b>   | <b>173 562</b>   | <b>170 358</b>   | <b>158 873</b>   | <b>152 710</b>   | <b>13 928</b>       | <b>87 874</b>                         |
| <b>Liikevoitto</b>                  | <b>55 384</b>    | <b>44 756</b>    | <b>32 854</b>    | <b>11 432</b>    | <b>45 450</b>    | <b>10 628</b>       | <b>91 739</b>                         |

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs ( keur)




## Tampereen kaupunkikonsernin nettotulos oli 31,7 meur ( + 13,3 meur )

Data Tampereen kaupunki

Analyysi : B&amp;MANs

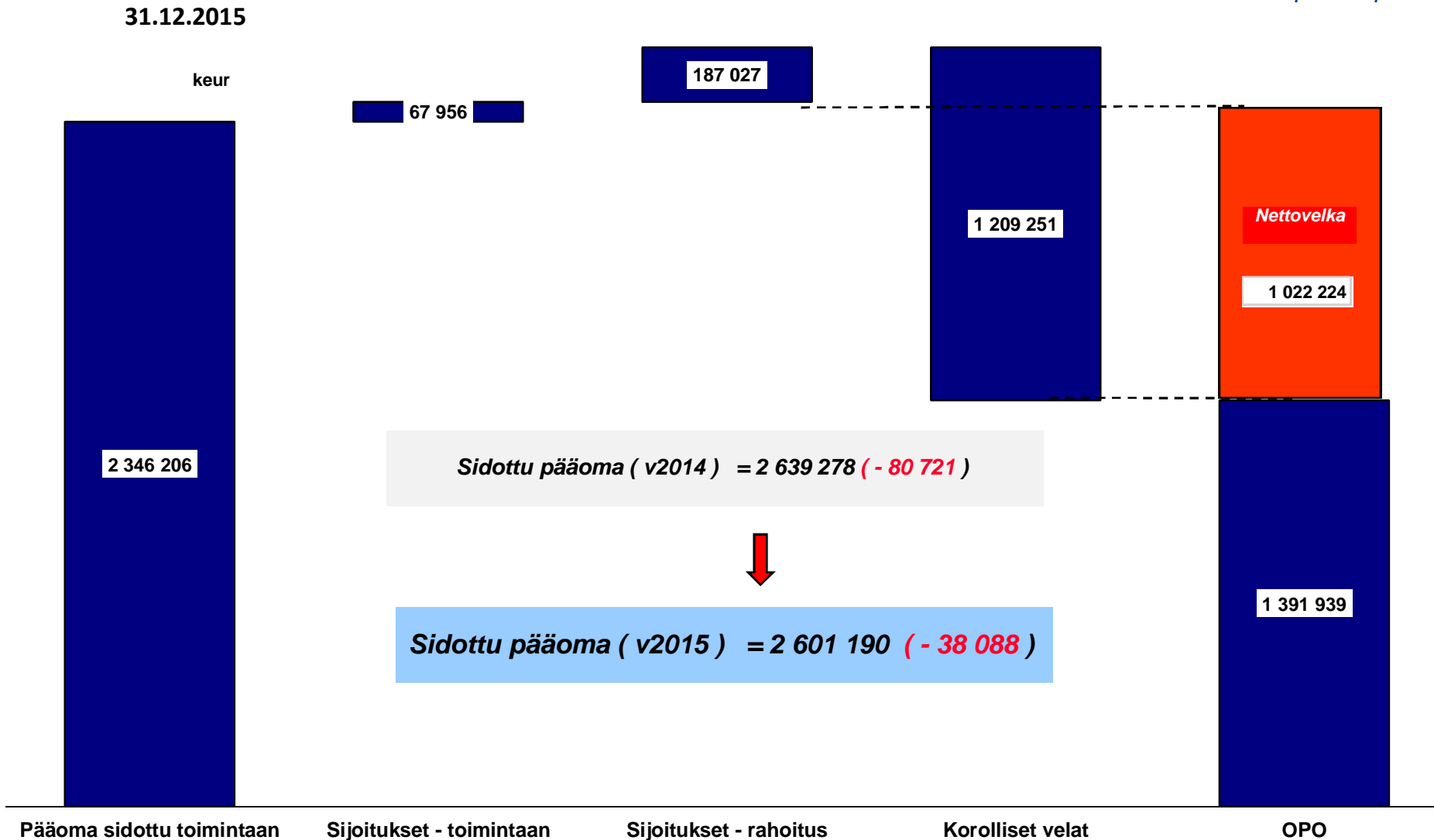
keur

| Tampereen konsernin tuloslaskelma | 2014           | 2014           | 2013           | 2012           | 2011           | Muutos<br>2015/2014 | Nettotuloslaskelma<br>konserni vs emo |
|-----------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|---------------------|---------------------------------------|
| <b>Liikevoitto</b>                | <b>55 384</b>  | <b>44 756</b>  | <b>32 854</b>  | <b>11 432</b>  | <b>45 450</b>  | <b>10 628</b>       | <b>91 739</b>                         |
| <i>Korkotuotot</i>                | 1 532          | 3 423          | 1 753          | 1 617          | 3 412          | -1 891              | -4 934                                |
| <i>Muut rahoitustuotot</i>        | 6 317          | 2 690          | 6 482          | 5 789          | 3 721          | 3 627               | -2 541                                |
| <i>Korkokulut</i>                 | -26 553        | -28 446        | -22 767        | -24 348        | -22 789        | 1 893               | -18 575                               |
| <i>Muut rahoituskulut</i>         | -4 021         | -2 067         | -2 232         | -1 709         | -5 817         | -1 954              | 1 848                                 |
| <b>Rahoitusnetto</b>              | <b>-22 726</b> | <b>-24 400</b> | <b>-16 764</b> | <b>-18 651</b> | <b>-21 473</b> | <b>1 674</b>        | <b>-24 203</b>                        |
| Arvon alentumiset                 | -921           | -1 108         | -911           | -980           | -1 313         | 187                 | 2 598                                 |
| Tilikauden ali ja alipariarvot    | -3             | -834           | 20 101         | -801           | -1 124         | 831                 | -3                                    |
| <b>Netto tulos</b>                | <b>31 734</b>  | <b>18 414</b>  | <b>35 281</b>  | <b>-8 999</b>  | <b>21 540</b>  | <b>13 320</b>       | <b>70 131</b>                         |


 Tyttären ulkoinen nettotulos

Tampereen kaupunkikonserni sitoo pääomia 2 601,2 meur edestä – *nettovelkaa 1 022 meur*

Data Tampereen kaupunki Analyysi : B&MANs



keur

## Toiminnan kassavirta oli 117,1 meur negatiivinen konsernitasolla.

Investoinnit olivat konsernitasolla 360,5 meur , rahoitusosuudet 11,0 meur ja luovutustulot olivat 34,2 meur , eli nettoinvestoinnit 315,4 meur

Kaupunkikonserni vähenisi lainakantaansa 45,6 meur edestä ja tyhjensi kassavaroja 138,1 meur.

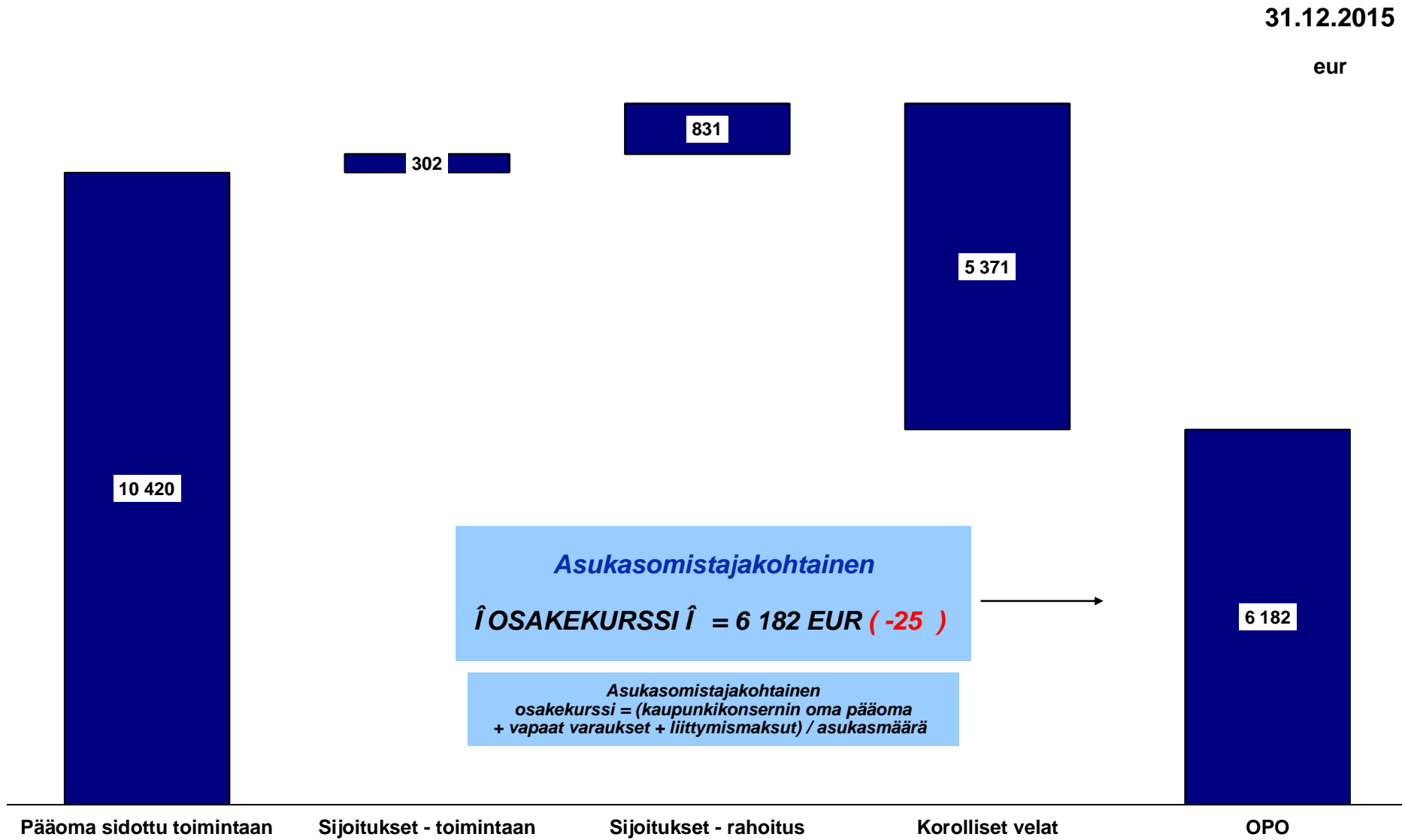
Data Tampereen kaupunki  
Analyysi : B&MANs

| Tampereen kaupunkikonserni                    |                 |                 |                     | Delta                   |
|---|-----------------|-----------------|---------------------|-------------------------|
| Rahoituslaskelma                              | 2015            | 2014            | Muutos<br>2015/2014 | Konserni vs<br>kaupunki |
| Vuosikate                                     | 220 149         | 213 295         | 6 854               | 156 816                 |
| Satunnaiset erät                              | 0               | -14 726         | 14 726              | -16 130                 |
| Tilikauden verot                              | -6 901          | -4 658          |                     |                         |
| Tulorahoituksen korjaukset                    | -15 010         | -10 251         | -4 759              | 648                     |
| <b>Toiminnan rahavirta</b>                    | <b>198 238</b>  | <b>183 660</b>  | <b>16 821</b>       | <b>141 334</b>          |
| Investointimenot                              | -360 510        | -334 879        | -25 631             | -112 699                |
| Rahoitusosuudet inv.menoihin                  | 10 990          | 4 512           | 6 478               | -4 978                  |
| Pysyvien vastaavien luovutustulot             | 34 154          | 39 089          | -4 935              | 12 134                  |
| <b>Investointien rahavirta</b>                | <b>-315 366</b> | <b>-291 278</b> | <b>-24 088</b>      | <b>-105 543</b>         |
| <b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>   | <b>-117 128</b> | <b>-107 618</b> | <b>-7 267</b>       | <b>35 791</b>           |
| Antolainasaamisten lisäykset                  | -18             | -981            |                     | 1 149                   |
| Antolainasaamisten vähennykset                | 660             | 516             |                     | -172                    |
| <b>Antolainauksen muutokset</b>               | <b>642</b>      | <b>-465</b>     |                     | <b>977</b>              |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys                | 28 486          | 78 430          |                     | 28 486                  |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennys              | -72 729         | -70 321         |                     | -59 714                 |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos                | -1 315          | -2 620          |                     | -1 315                  |
| <b>Lainakanta muutokset</b>                   | <b>-45 558</b>  | <b>5 489</b>    |                     | <b>-32 543</b>          |
| <b>Oman pääoman muutokset</b>                 | <b>5 438</b>    | <b>19 454</b>   |                     | <b>5 438</b>            |
| Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset | 858             | 5 860           |                     | 103                     |
| Vaihto-omaisuuden muutos                      | -7 827          | 324             |                     | -7 922                  |
| Saamisten muutos                              | 3 654           | -20 160         |                     | 52 916                  |
| Korottomien velkojen muutos                   | 21 829          | -5 928          |                     | 4 536                   |
| <b>Muut maksuvalmiuden muutokset</b>          | <b>18 514</b>   | <b>-19 904</b>  |                     | <b>49 633</b>           |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>                  | <b>-20 964</b>  | <b>4 574</b>    |                     | <b>18 067</b>           |
| <b>Rahavarojen muutos</b>                     | <b>-138 092</b> | <b>-103 044</b> |                     | <b>53 858</b>           |
| Rahavarat 31.12.                              | 187 027         | 325 119         |                     |                         |
| Rahavarat 1.1.                                | 325 119         | 428 163         |                     |                         |

## Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- Tampereen kaupunki 2011-2015
- Tampereen kaupunkikonserni 2015
- **Tampereen kaupunkikonserni - yhteenveto**

Tampereen asukasomistajan nettovarallisuus oli vuoden 2015 lopussa 6 182 eur – 25 eur pienempi suhteessa viime vuoteen



## Tampereen kaupunkikonserni – Työttömyys painaa taloutta, mutta merkittävät investoinnit luovat uskoa tulevaan

- Konsernin tytäryhtiöiden tuloksenteekokyky takasi sen, että viivan alle jäi viime vuonna plussia samalla, kun emokaupunki teki tappiota.
- Kaupungin verotulojen kehitys sen sijaan on ollut pettymys, sillä kunnallisveron tuotto ei ole kehittynyt samaan tapaan asukasmäärän lisäyksen kanssa.
- Kunnallisveron odotettua heikomman tuoton taustalla on korkea työttömyysaste, joka oli viime vuoden lopussa 18,9 prosenttia, joskin se on alkuvuoden aikana hieman laskenut.
- Korkea työttömyys johtuu kaupungin ICT-klusterin ja perinteisen teollisuuden rakennemurroksesta sekä työttömien työnhakijoiden muuttamisesta lähialueilta.
- Vaikka työttömyys on kaupungin suurin haaste, pormestari Anna-Kaisa Ikonen vakuuttaa, että Tampereella on päällä tulosorientoitunut tekemisen meininki.
- Kaupunkikonserni on tehnyt poikkeuksellisen suuret investoinnit, jotka pysyvät ennätyskellisen korkeina myös lähivuosina. Viime vuonna konsernitason investoinnit olivat 360,5 miljoonaa euroa.
- Investoinneilla on tarkoitus vastata palvelutarpeen kasvuun, luoda edellytyksiä tulojen kasvulle ja tuoda elinvoimaa.
- Tärkeimpiä kohteita ovat muun muassa raitiotie, rantatunneli, monitoimiareena ja yliopistosairaala.

## Tampereen kaupunkikonserni – Työttömyys painaa taloutta, mutta merkittävät investoinnit luovat uskoa tulevaan

- Vaikka työttömyys on kaupungin suurin haaste, pormestari Anna-Kaisa Ikonen vakuuttaa, että Tampereella on päällä tulosorientoitunut tekemisen meininki.
- Kaupunkikonserni on tehnyt poikkeuksellisen suuret investoinnit, jotka pysyvät ennätyskorkeina myös lähivuosina.
- Viime vuonna konsernitason investoinnit olivat 360,5 miljoonaa euroa.
- Investoinneilla on tarkoitus vastata palvelutarpeen kasvuun, luoda edellytyksiä tulojen kasvulle ja tuoda elinvoimaa.
- Tärkeimpiä kohteita ovat muun muassa raitiotie, rantatunneli, monitoimiareena ja yliopistosairaala.
- Investoinneista ja uudesta velanotosta huolimatta konsernin tase on vielä tyydyttävä.
- Konsernitason Tampere teki viime vuonna 31,7 miljoonan euron nettotuloksen. Tässä on kasvua edellisvuoteen 13,3 miljoonaa euroa.
- Positiivinen tulos johtui yksinomaan konsernin tytäryhtiöiden hyvistä tuloksista.
- Emokaupungin nettotulos nimittäin painui tappiolle 38,4 miljoonaa euroa.
- Tytäryhtiöt tekivät nettotulosta yhteensä 70,1 miljoonaa euroa.
- Parhaimman tuloksen teki Arava-toiminta, 15,4 miljoonaa euroa.

## Tampereen kaupunkikonserni – Työttömyys painaa taloutta, mutta merkittävät investoinnit luovat uskoa tulevaan

- Tampere-konserni teki liikevaihtoa 2 360 miljoonaa euroa, joka on 53,8 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisvuonna. Verotulojen ja valtionosuuksien kokonaispotti kasvoi 11,9 miljoonaa euroa.
- Konsernitason toimintakustannukset kasvoivat 29,2 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot lisääntyivät 22,7 miljoonalla eurolla. Eniten palvelujen ostoja lisättiin sähkölaitoksella ja Pirkanmaan jätehuollossa.
- Peruskaupungin palvelujen ostot ovat lisääntyneet muun muassa seudullisen joukkoliikenteen järjestämisen siirryttyä kaupungille kesällä 2014.
- Konsernilla oli korollista velkaa vuoden lopussa 1 209,3 miljoonaa euroa. Tästä emokaupungin osuus on noin kolmannes ja tytäryhtiöiden kaksi kolmasosaa.
- Konsernin ulkoistamisaste eli palveluostojen osuus ulkopuolisilta on varsin alhainen: 24,9 prosenttia. Esimerkiksi Espoossa se oli 38,8 ja Vantaalla 36,5 prosenttia.
- Emokaupungin nettomenoissa on viime vuosina tehty puristusta, mutta talouden tasapainottamistoimet jatkuvat. Pormestari Ilosen mukaan kaupunki hakee säästöjä kaikilta sektoreilta kautta linjan.
- Tampereen kunnallisveropotti on kasvanut vaatimattomasti verrattuna asukasluvun lisäykseen.
- Viime vuonna 19,75 veroäyrillä kerättiin 755,6 miljoonan euron potti – kasvua edellisvuodesta vain 1,6 prosenttia. Yhteisö- ja kiinteistövero mukaan lukien kaupunki keräsi verotuloja 886,9 miljoonaa euroa. Yhden kunnallisveroprosentin tuotto oli 38,3 miljoonaa euroa.
- Emokaupunki sai nettovaltionosuuksia eli verotulojen tasauksen jälkeen kanavoitavia rahoja viime vuonna 298,4 miljoonaa euroa, jossa vähennystä edellisvuodesta 2,1 miljoonaa.
- Lisäksi 60,5 miljoonan euron valtionosuudet kanavoitiin suoraan yhtiöitettyyn ammattikorkeakouluun.



## Tampereen kaupunkikonserni – Työttömyys painaa taloutta, mutta merkittävät investoinnit luovat uskoa tulevaan

- Tampereen bruttöveroprosentti (32,83) ei yllä pääkaupunkiseudun kuntien tasolle, mutta on suurten kaupunkien vertailun keskitasoa. Esimerkiksi Espoossa vastaava luku oli 22,9 ja Jyväskylässä 34,9.
- Tampereen liikelaitokset tekivät 444 miljoonan liikevaihdolla 67,7 miljoonan nettotuloksen. Tampereen Logistiikan ja Tullikulman Työterveyden toiminta yhtiöitettiin vuodenvaihteessa.
- Tampereella on muutosten jälkeen kuusi liikelaitosta. Uusia yhtiöittämissuunnitelmia ei ole vireillä

## Liitteet

# Tampereella on konsernitasolla **21 459 työntekijää** ja ulkoistamisaste alhainen = **24,34 %**

| Tampereen konsernin tuloslaskelma                              | 2015          | 2014          | 2013          | 2012          | 2011          | Muutos<br>2015/2014 |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------------|
| Kustannusmassa yhteensä ( kulut+poistot) -keur                 | 2 304 653     | 2 261 518     | 2 305 241     | 2 215 450     | 2 114 785     | 43 134              |
| Ulkoistamisaste  | 24,87 %       | 24,34 %       | 26,37 %       | 26,41 %       | 26,10 %       | 0,53 %              |
| Henkilöstö ( kaupunki )  | 15 255        | 15 228        | 15 150        | 14 576        | 14 472        | 27                  |
| Henkilöstökulut/hlö eur ( kaupunki )                           | 44 647,98 "   | 44 455,67 "   | 44 088,05 "   | 43 290,89 "   | 41 642,31 "   | 192,31 "            |
| Henkilöstökulut ( tyttäret ) - keur                            | 277 015       | 277 015       | 277 541       | 282 984       | 267 274       | -526                |
| Arvio tyttärien hlö määrä ( oletus:henk-kulut/hlö = kaupunki ) | 6 204         | 6 231         | 6 295         | 6 537         | 6 418         | -64                 |
| <b>Konsernin työntekijä määrä</b>                              | <b>21 459</b> | <b>21 459</b> | <b>21 445</b> | <b>21 113</b> | <b>20 890</b> | 0                   |

## Tampereen kaupunkikonsernin B&amp;MANs tunnusluvut

2014

|           |    |           | (Korolliset)<br>konsernilainat/<br>eur asukas | Netto-<br>varallisuus/<br>eur asukas | Konsernin kokonais-<br>kustannukset/<br>eur asukas | Ulkoistamis-<br>aste<br>(%) | Bruttovero<br>(%) | Sidottu<br>pääoma<br>eur asukas |
|-----------|----|-----------|---|--------------------------------------|--|-----------------------------|-------------------|---------------------------------|
| Asukkaita |    |           |   |                                      |  |                             |                   |                                 |
| 612 600   | 1  | Helsinki  | 7 941,06 €                                    | 15 567,64 €                          | 9 916,20 €   | 26,77 %                     | 24,33             | 23 508,70 €                     |
| 265 646   | 2  | Espoo     | 8 251,21 €                                    | 9 524,69 €                           | 8 900,11 €   | 37,39 %                     | 22,35             | 17 775,90 €                     |
| 223 004   | 3  | Tampere   | 5 627,79 €                                    | 6 207,38 €                           | 10 401,47 €  | 24,34 %                     | 32,83             | 11 835,17 €                     |
| 210 720   | 4  | Vantaa    | 9 460,56 €                                    | 5 379,25 €                           | 10 159,33 €  | 36,92 %                     | 25,93             | 14 839,81 €                     |
| 196 194   | 5  | Oulu      | 4 445,37 €                                    | 7 224,33 €                           | 9 259,82 €   | 22,23 %                     | 33,26             | 11 669,70 €                     |
| 183 991   | 6  | Turku     | 6 755,68 €                                    | 5 713,48 €                           | 10 179,17 €  | 22,50 %                     | 34,87             | 12 469,16 €                     |
| 135 780   | 7  | Jyväskylä | 8 106,45 €                                    | 3 433,23 €                           | 9 259,96 €   | 19,71 %                     | 34,52             | 11 539,67 €                     |
| 107 562   | 8  | Kuopio    | 8 193,97 €                                    | 3 873,65 €                           | 10 376,90 €  | 24,35 %                     | 34,89             | 12 067,62 €                     |
| 103 811   | 9  | Lahti     | 8 526,37 €                                    | 5 606,32 €                           | 10 606,15 €  | 26,17 %                     | 35,71             | 14 132,69 €                     |
| 86 477    | 10 | Kouvola   | 3 848,23 €                                    | 4 178,84 €                           | 9 142,44 €   | 25,74 %                     | 34,89             | 8 027,07 €                      |

2015

2 125 785

|                  |    |                              | (Korolliset)<br>konsernilainat/<br>eur asukas | Netto-<br>varallisuus/<br>eur asukas | Konsernin kokonais-<br>kustannukset/<br>eur asukas | Ulkoistamis-<br>aste<br>(%) | Bruttovero<br>(%) | Sidottu<br>pääoma<br>eur asukas |
|------------------|----|------------------------------|---|--------------------------------------|--|-----------------------------|-------------------|---------------------------------|
| Asukkaita        |    |                              |   |                                      |  |                             |                   |                                 |
| 629 200          | 1  | Helsinki                     | 7 964,52 €                                    | 15 808,35 €                          | 10 076,93 €  | 27,30 %                     | 24,33             | 23 772,87 €                     |
| 269 496          | 2  | Espoo                        | 10 011,32 €                                   | 9 468,78 €                           | 9 344,48 €   | 38,80 %                     | 22,91             | 19 480,10 €                     |
| 225 154          | 3  | Tampere                      | 5 370,77 €                                    | 6 182,16 €                           | 10 235,90 €  | 24,87 %                     | 32,56             | 11 552,94 €                     |
| 214 530          | 4  | Vantaa                       | 9 741,63 €                                    | 5 165,18 €                           | 10 357,05 €  | 36,50 %                     | 26,35             | 14 906,81 €                     |
|                  | 5  | Oulu                         |   |                                      |  |                             |                   |                                 |
|                  | 6  | Turku                        |   |                                      |  |                             |                   |                                 |
| 137 368          | 7  | Jyväskylä                    | 7 869,17 €                                    | 3 357,73 €                           | 9 265,25 €   | 21,33 %                     | 34,88             | 11 226,90 €                     |
|                  | 8  | Kuopio                       |   |                                      |  |                             |                   |                                 |
|                  | 9  | Lahti                        |   |                                      |  |                             |                   |                                 |
|                  | 10 | Kouvola                      |   |                                      |  |                             |                   |                                 |
| <b>1 475 748</b> |    | Keskiarvo<br>(aritmeettinen) | 8 191,48 €                                    | 7 996,44 €                           | 9 855,92 €   | 29,76 %                     | 28,21             | 16 187,92 €                     |